

Keuzedeel mbo

Begeleiding en ondersteuning op een zorgboerderij

Code

K1371

Ontwikkeld door: SBB in samenwerking met Drenthe College, Zorgboerderij Refaja en Zorgboerderij Klein Rosinkhof
Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport

1. Algemene informatie

D1: Begeleiding en ondersteuning op een zorgboerderij

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Dit keuzedeel is ontwikkeld bij de kwalificaties (Persoonlijk) begeleider gehandicaptenzorg, (Persoonlijk) begeleider specifieke doelgroepen en (Persoonlijk) begeleider maatschappelijke zorg.

Relevantie van het keuzedeel

Steeds vaker werken maatschappelijke zorgverleners op zorgboerderijen met landbouwhuisdieren of andere groene zorgbedrijven met landbouwhuisdieren. Het begeleiden van zorgvragers op dergelijke bedrijven vraagt om kennis en vaardigheden op het gebied van de verzorging van planten en dieren en de inzet van dier-ondersteunde activiteiten. Dit keuzedeel is derhalve relevant voor beroepsbeoefenaren in maatschappelijke zorgopleidingen en geeft een meerwaarde op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel gaat over werken met zorgvragers op een zorgboerderij of een ander groen zorgbedrijf met landbouwhuisdieren. Binnen dit keuzedeel leer je om samen met zorgvragers dieren en planten (gewassen en/of erfbeplanting/groen) te verzorgen, de zorgvragers hierbij te begeleiden en dier-ondersteunde activiteiten in te zetten.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Werken met zorgvragers op een zorgboerderij of ander groen zorgbedrijf

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt met diverse landbouwhuisdieren en gewassen en/of erfbeplanting/groen, elk met eigen eisen ten aanzien van de verzorging en/of onderhoud. Hij/zij werkt regelmatig alleen in complexe situaties en speelt voortdurend in op wisselende en onverwachte omstandigheden, zoals het weer en de acute zorgvraag van dieren, planten en zorgvragers. Hij/zij heeft te maken met risico's met betrekking tot gezondheid en veiligheid van de dieren en de zorgvragers en risico's met betrekking tot vitaliteit en gezondheid en de gewassen/beplanting. Werken met zorgvragers in deze context vraagt een grondhouding ten opzichte van dieren en natuur die kan worden omschreven als een ethiek van natuurlijke sympathie en respect voor het leven. Hij/zij is voortdurend op zoek naar de balans tussen het volbrengen van de 'groene' werkzaamheden en een optimale ondersteuning en begeleiding van de zorgvragers. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over kennis en vaardigheden op het gebied van de verzorging van planten en dieren en de inzet van dier-ondersteunde activiteiten.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt solistisch of met collega('s)/leidinggevende in teamverband. Hij/zij is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen werkzaamheden bij de verzorging van dieren, gewassen en/of erfbeplanting/groen en (eind)verantwoordelijk voor de begeleiding van de zorgvragers bij hun werkzaamheden en activiteiten op het zorgbedrijf. Hij/zij overlegt en stemt af met de zorgvragers, de wettelijke vertegenwoordiger(s), collega('s)/leidinggevende en/of betrokken zorgprofessionals. Hij/zij handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op of overlegt hierover met collega('s)/leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van arbo en veiligheid
  - heeft kennis van de kernwaarden van de zorglandbouw
  - heeft kennis van de op het bedrijf voorkomende bedrijfsprocessen
  - heeft kennis van de verzorging van erfbeplanting en groen
  - heeft kennis van de verzorging van gewassen
  - heeft kennis van dierenwelzijn: huisvesting gekoppeld aan natuurlijke leefomgeving
  - heeft kennis van diergezondheid: kenmerken van gezonde en zieke dieren
  - heeft kennis van diergezondheid: methoden om afwijkingen zintuiglijk waar te nemen
  - heeft kennis van dier-ondersteunde interventies (DOI)
  - heeft kennis van diervoeding
  - heeft kennis van ethiek
  - heeft kennis van ethologie
  - heeft kennis van hygiëne en zoönose: eigen hygiëne, preventie besmetting
  - heeft kennis van veel gebruikte gereedschappen/apparatuur
-
- kan de bedoelingen en de gevoelens van anderen begrijpen invoelen
  - kan de leefomgeving van dieren reinigen en ontsmetten
  - kan dieren hanteren en fixeren
  - kan dieren methodisch inzetten in de zorg
  - kan inspelen op de behoefte van de zorgvrager
  - kan non-verbale communicatie herkennen bij zowel zorgvragers als dieren
  - kan veel voorkomende onkruiden, ziekten, plagen en afwijkingen herkennen in gewas/erfbeplanting/groen

D1-K1-W1: Verzorgt dieren samen met zorgvragers

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt met de leidinggevende wat er moet gebeuren, verdeelt in overleg de werkzaamheden en verzorgt de dieren samen met de zorgvragers. Samen geven ze de dieren voer en water en reinigen en onderhouden de dierverblijven en de werkomgeving. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de voer- en wateropname en signaleert storingen aan apparatuur en afwijkingen aan de voerkwaliteit en aan de dieren en/of hun gedrag. Hij/zij rapporteert afwijkingen en storingen aan de leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt de zorgvragers bij de werkzaamheden en zet passende dier-ondersteunde activiteiten in, zodat de zorgvragers hun eigen vaardigheden en mogelijkheden kunnen onderzoeken en verbreden/verdiepen. Hij/zij stemt de behoeften van de zorgvragers en de mogelijkheden op het bedrijf op elkaar af. Hij/zij draagt passende verantwoordelijkheden over aan de zorgvragers en bewaakt veiligheid en welzijn van mens en dier.

D1-K1-W1: Verzorgt dieren samen met zorgvragers

Resultaat

De dieren zijn optimaal verzorgd.
De zorgvragers zijn optimaal begeleid bij de werkzaamheden en tijdens de dier-ondersteunde activiteiten.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft de rust of aandacht passend bij de behoefte van dieren
- is continu alert op dierenwelzijn en diergezondheid
- werkt nauwkeurig volgens instructies en procedures
- voorkomt door eigen gedrag stress bij dieren
- stimuleert gewenst gedrag, afhankelijk van de situatie
- is zich continu bewust van eigen gedrag en gevoelens en die van een ander (mens/dier)
- past activiteiten en routines grondig aan als de verzorging of begeleiding daarom vraagt
- is continu alert op eigen veiligheid en die van de zorgvragers en de dieren
- heeft continu oog voor de wensen van het individu en van de groep
- stemt de begeleiding accuraat af op de situatie
- heeft continu oog voor de kwaliteiten van de zorgvrager en de groep en geeft hier positief uiting aan

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Begeleiden, Ethisch en integer handelen, Vakdeskundigheid toepassen, Instructies en procedures opvolgen, Samenwerken en overleggen, Omgaan met verandering en aanpassen

D1-K1-W2: Verzorgt gewassen en/of erfbeplanting/groen samen met zorgvragers

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt met de leidinggevende wat er moet gebeuren, verdeelt in overleg de werkzaamheden en verzorgt samen met de zorgvragers de gewassen en/of erfbeplanting/groen. Samen verrichten ze de voorkomende werkzaamheden zoals zaaien, stekken, poten, planten, water geven, wieden, snoeien, oogsten. Indien van toepassing bewerken en/of verpakken ze het geoogste product. Samen zorgen ze dat het erf/bedrijfsterrein er netjes uitziet en het (groen)afval is afgevoerd. De beginnend beroepsbeoefenaar begeleidt de zorgvragers bij de werkzaamheden, zodat zij hun eigen vaardigheden en mogelijkheden kunnen onderzoeken en verbreden/verdiepen. Hij/zij stemt de behoeften van de zorgvragers en de mogelijkheden op het bedrijf op elkaar af. Hij/zij draagt passende verantwoordelijkheden over aan de zorgvragers en bewaakt veiligheid en welzijn van mens en dier. De beginnend beroepsbeoefenaar rapporteert afwijkingen aan gewas en/of erfbeplanting/groen en bijzonderheden aan de leidinggevende.

Resultaat

De gewassen en/of erfbeplanting/groen zijn optimaal verzorgd.
De zorgvragers zijn optimaal begeleid bij de werkzaamheden.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert bedreven werkzaamheden uit aan gewassen en/of erfbeplanting/groen
- werkt nauwkeurig volgens instructies en procedures
- rapporteert afwijkingen aan gewas en/of erfbeplanting/groen en bijzonderheden tijdig aan leidinggevende
- werkt efficiënt en effectief met machines, apparatuur en/of gereedschappen
- is continu alert op eigen veiligheid en die van de zorgvragers en de dieren
- heeft continu oog voor de wensen van het individu en van de groep
- stemt de begeleiding accuraat af op de situatie
- heeft continu oog voor de kwaliteiten van de zorgvrager en de groep en geeft hier positief uiting aan

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Omgaan met verandering en aanpassen